

## Socialdemokrater i en mellemtid

Lars Ellgaard · Monday, August 31st, 2015

*af Hans Chr. Thomsen*

“De fleste elever boede dog i landsbyen og i det nye udstykningsområde syd for Kettevej, hvor Avedøregårdens marker efterhånden solgtes fra til byggegrunde. Mange af de mennesker, som boede der, levede i en for vor tid utænkelig fattigdom. Børnene kom fra sommerhuse og skure i lappet tøj, vandrede ad mudrede veje ... Disse elevers madpakker indeholdt kun sukermadder og fedtemadder uden pålæg. Forældrene havde ikke råd til mere.

I Avedøre har man - også siden - været tilbøjelig til at forholde sig lidt skeptisk og reserveret overfor tilflytterne i nybyggerområder”. Således skriver Bent Østergaard i sin bog „Avedøre - en landsby vest for København”, om livsvilkårene i Avedøre omkring 1930.

## Knapbedstider

En del af forældrene til disse børn dannede i 1929 Den Socialdemokratiske Klub for Avedøre og Omegn på Strandkroen - bag sig havde de en verdenskrig og forude ventede 30'ernes arbejdsløshed og nok en verdenskrig. Mellemløstiden var deres arbejdsfelt.

Klubben voksede hurtigt til det tredobbelte, men det samme var ikke tilfældet med kontingenterne. Der var evindelige problemer med indbetalingerne, og restance var ikke unormalt. Klubben var nødt til at tage en principbeslutning, og i 1932 prioriterer den medlemstallet frem for restancerne.

En måde at skaffe penge, nye medlemmer og fællesskab på var at arrangere forskellige former for sammenkomster. Der var typisk tre af dem om året. En Set. Hansfest, en fest med andespil i november og en juletræsfest. Sidstnævnte var for øvrigt typisk for arbejderbevægelsen over hele landet i de år og et langt stykke tid fremover.

I forbindelse med festerne var der som regel andespil på programmet, og gevinsterne fremskaffede medlemmerne selv. De kom med levende baskende ænder, gæs og kyllinger til Strandkroen. Det må have været et syn.

Ved juletræsfesterne meldte både mand og kone sig normalt som arrangører. Juletræsfesten var en familie- og tilflytterfest, og det var ved denne lejlighed, at arbejderdelen af lokalsamfundet satte sig selv stævne, og de tog deres mange børn med.

Julenissen var også tilflytter, og det var den samme år efter år. Der var enkelte afvigelser, men det var undtagelsen. Julenissen var og blev kassereren i klubben.

## Integrationsbesvær

Når så mange mennesker fra vidt forskellige steder og med vidt forskellig baggrund skal finde ud af det sammen, samtidig med at de skal skabe et nyt liv, må det gå galt. Det gjorde det også i Avedøre fra omkring midten af 1930.

Selvom rigtig mange i de år i Danmark var tilflyttere for Vorherre var tilflyttere ikke bare slet og ret tilflyttere. Nogle tilflyttere kom f.eks. før andre, og hvornår tilhører man for øvrigt de fastboende, de indfødte? I Avedøre kom forskellige tilflyttergenerationer op og toppes om førstefødselsretten til klubben, og det var svært nok i forvejen i 1930'ernes krisetid. I et par år blev forhandlingsprotokollen ikke ført og generalforsamlinger måtte ligesom agitationsmøder aflyses. I 1938 var forholdene gået så meget i hårdknude, at formanden for klubben i Glostrup greb ind.

## Juletræsfesten

Op mod julen 1938 møder ca. 25 medlemmer fra klubben op på Strandkroen i Avedøre. Til stede er den magtfulde sognerådsformand Valdemar Hansen, kaldet Kong Valde, og formanden fra afdelingen i Glostrup.

Medlemmerne starter med at synge deres flere års gamle modsætninger ud under Kong Valdes overopsyn. Den går ikke. Vil de, eller vil de ikke, fortsætte som selvstændig klub? Det er spørgsmålet. Glostrupformanden bløder lidt op på situationen ved at give den fraflyttede formand en god del af skylden for klubbens krise - der er en klar målrettet arbejdsdeling mellem de to kampdommere.

Det er omkring det tidspunkt, at den årlig tilbagevendende julenisse foretager sit træk. I et overrumplende forslag kæder han fortid og fremtid sammen i juletræsfesten, der er lige om hjørnet. Kun et virkeligt samarbejde vil gavne klubben fremover, og den skal "tage Stilling til Juletræet i Aften, da vi skulde gøre det for børnenes Skyld". Og børnene er det svært at sige nej til, ligesom det er svært at sige nej til den juletræsfest, der årligt er med til at kitte lokalsamfundet sammen.

Formanden fra Glostrup støtter op om forsoningsforsøget, ved at foreslå klubben at lade det gamle være glemt og begynde på en frisk. Det ene med det andet, der går hul på bylden, og da der først er gået hul, melder de symfoniske kræfter sig hurtigt. Tre kvindelige medlemmer inviterer alle til en julefest nytårsdag. Kong Valde forespørger om tilskuddet til juletræsfesten er kommet, og kassereren oplyser, at det før har været på 25 kr. Selvom det var hårde tider i 1930'erne, er der et dynamisk overskud til stede i rummet. Stemningen vender. Et medlem der ikke helt har forstået, hvad det hele drejer sig om, beder om hjælp til selvangivelsen. Kong Valde lover at tage det under overvejelse.

Og så møder det børnerige lokalsamfund da endelig igen op til juletræsfest på Strandkroen i Avedøre. Det lokale mejeri leverer mælk til kakaoen. Børnene bliver transporteret med rutebil, og de kommer gratis med til festen. Endnu i dag er der

---

mennesker i Avedøre, der husker disse juletræsfester med glæde.

Det fremgår ikke om kassereren var julenisse i 1938, men man har jo lov at gætte.

This entry was posted on Monday, August 31st, 2015 at 12:01 am and is filed under  
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both  
comments and pings are currently closed.